

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

דמ"ש 10778-07-11 ילנה נ' קלינור שרותים לישראל בע"מ ואח'

בפני כב' השופט דורי ספיבק

ילנה סאולוב

התובעת

ע"י ב"כ עו"ד גל גורודיסקי ואבי מור-יוסף

נגד

1. קלינור שרותים לישראל בע"מ

הנתבעות

ע"י ב"כ עו"ד שלמה בכור

2. הסתדרות העובדים החדשה

ע"י ב"כ עו"ד מורן פרידמן

החלטה

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15

1. התובעת עבדה אצל הנתבעת בתפקיד מנקה. בפנינו בקשה לאישור תביעתה כייצוגית, בשתי עילות: אי ביצוע הפקדות לקרן פנסיה בשיעור המתחייב מצו ההרחבה הרלוונטי, וניכויים מהשכר שלא כדין בגין "קרן רווחה".

רקע עובדתי וטענות הצדדים

2. הנתבעת מספקת שירותי נקיון ואחזקה למוסדות שונים ברחבי הארץ. התובעת עבדה אצלה כעובדת שעתית בתפקיד מנקה, באתרים שונים ובמשמרות שונות, אם כי במשך מרבית זמן עבודתה של התובעת היא הוצבה במשרד חברת מחיש – חברת המחשוב של בנק מזרחי טפחות, בתל אביב.

3. התובעת עבדה בנתבעת במשך 3 תקופות עבודה שונות: כארבעה חודשים במהלך 2005, מספטמבר 2006 ועד אפריל 2007 ומספטמבר 2008 ועד אפריל 2010.

4. לטענת התובעת, בתקופת עבודתה לא הפקידה לה הנתבעת כספים לקרן פנסיה כפי חובתה על פי צו ההרחבה בענף מפעלי הנקיון והתחזוקה מיום 1.11.79.

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

דמ"ש 10778-07-11 ילנה נ' קלינור שרותים לישראל בע"מ ואח'

1 בנוסף, טוענת התובעת כי במהלך עבודתה ניכתה הנתבעת שלא כדין 11 ש"ח משכרה
2 החודשי לטובת "ק. רווחה". על פי הטבלה המפורטת שבסעיף 5.14 לבקשה, לטענת
3 התובעת על הנתבעת לשלם לה (באופן אישי) בגין שתי עילות התביעה סך של 2431
4 ש"ח. כמו כן טוענת התובעת כי עילות התביעה האישיות שלה מתקיימות בכל עובדי
5 הנתבעת, ומכאן בקשתה לאישור תביעתה כייצוגית.

6 5. הנתבעת בתגובתה מעלה שורה של טענות סף. טענתה המרכזית היא שהינה
7 צד להסכם קיבוצי, עובדיה מיוצגים באופן קבוע על ידי ההסתדרות, ומטעם זה
8 ובהתאם להוראות סעיף 10(3) לתוספת השניה לחוק תובענות ייצוגיות, התשס"ו-
9 1996, לא ניתן לאשר את התובענה כייצוגית. עוד היא טוענת שהוראות צו ההרחבה
10 אינן חלות עליה, שכן הוראותיו מחריגות במפורש עובדים שתנאי עבודתם הוסדרו
11 בהסכמים קיבוציים. באשר לניכויים ל"קרן רווחה" טוענת הנתבעת כי אלה נוכו
12 משכרה של המבקשת כדין והופקדו בקופה ייעודית באמצעותה היא דואגת לרווחת
13 עובדיה בין היתר על ידי מתן מתנות לחג, העמדת הלוואות ועוד. עוד טוענת הנתבעת
14 שהתובעת, בניגוד להלכה הפסוקה, לא פנתה אליה בטרם הגישה את הבקשה
15 לאישור, וכי העניין ממילא אינו מתאים לבירור בדרך של תביעה ייצוגית שכן הסכום
16 הנתבע שונה לגבי כל מעוניין. עוד מעלה הנתבעת טענות נגד בא כוח המבקשת,
17 שלשיטתה צפוי לייצג את הקבוצה באופן לקוי, ואף מטעם זה יש לדחות את הבקשה
18 לאישור.

19 6. לטענת ההסתדרות, מאחר שהנתבעת היא חברה באיגוד הכלארי של מפעלי
20 הניקיון והתחזוקה בישראל, אשר בינו ובין ההסתדרות מתקיימת מערכת יחסים בת
21 עשרות שנים במהלכה נחתמו הסכמים קיבוציים שונים, הרי שאסור לבית הדין על פי
22 חוק תובענות ייצוגיות לאשר את התובענה כייצוגית.

23

24

מהלך ההתדיינות

25 7. ביום 7.7.11 הגישה התובעת את כתב התביעה ונד בנד בבקשה לאישור
26 תובענתה כייצוגית. ביום 9.1.12 הגישה הנתבעת את תגובתה לבקשה, ונד בנד
27 בבקשה לצירוף ההסתדרות להליך, בבקשה שנענתה בהחלטה שניתנה ביום 22.1.12.
28 ביום 21.3.12 התקיים דיון בבקשה שבו נחקרו התובעת, רואה החשבון של הנתבעת
29 מר נחום קדנצ'יק, מנכ"ל הנתבעת מר משה הימלבלאו ונציג ההסתדרות מר יעקב

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

דמ"ש 10778-07-11 ילנה נ' קלינור שרותים לישראל בע"מ ואח'

1 מזמר. התובעת והנתבעת סיכמו בכתב. סיכומי ההסתדרות לא הוגשו לתיק בית הדין
2 במועד שנקבע. ביום 8.8.12 ניתנה החלטה לפיה ככל שלא יוגשו סיכומי ההסתדרות
3 אף עד ליום 2.9.12, היא תיראה כמי שויתרה על זכותה לסכס. משלא הוגשו סיכומי
4 ההסתדרות אף עד למועד הנדחה, יש אם כן לראותה כמי שויתרה על זכותה לסכס.

5

6 דיון והכרעה

7 סדר הדיון

8 8. בתחילה אדון בשתי טענות סף שהעלתה הנתבעת, הראשונה עניינה העדר
9 פנייה מוקדמת של התובעת אליה, והשנייה נוגעת לקיומה הנטען של מניעה
10 סטטוטורית לאישור התובענה, שכן לשיטת הנתבעת תנאי העבודה של התובעת
11 (ושאר עובדיה) הוסדרו בהסכם קיבוצי. לאחר מכן אבחן האם עומדות לתובעת עילות
12 תביעה אישיות נגד הנתבעת. בשלב השלישי והאחרון אברר האם מתקיימים התנאים
13 הנקובים בסעיף 8 לחוק לאישור תובענה כייצוגית.

14

15 טענת הסף בדבר העדר פנייה מוקדמת של התובעת

16 9. לטענת הנתבעת, עלי לדחות את הבקשה שכן התובעת לא עמדה בחובה
17 המוטלת עליה לפנות אליה פנייה מוקדמת קודם להגשת הבקשה, כפי שנפסק ב-עע
18 12842-07-10 עו"ד אסף אייל נ' הוט מערכות תקשורת (9.6.11).

19 10. איני מקבל את טענת הסף. אין מחלוקת שהתובעת שלחה לנתבעת ביום
20 13.6.11 (דהיינו, כחודש קודם להגשת בקשתה) מכתב ובו מסרה לה כי אם לא תפעל
21 לאלתר לתיקון ההפרות בדעתה להגיש בקשה זו לאישור התביעה כייצוגית (המכתב
22 צורף כנספח 4 לבקשה). הנתבעת אמנם טענה שלא ניתנה לה שהות מספקת להתייחס
23 למכתב, שלא היה מפורט דיו, וכן שנמסר לה ממשרד בא כוח התובעת שמדובר
24 במכתב מוטעה וכי ישלח לה מכתב חדש, אך טענותיה נתמכו בעדות מפי השמועה
25 בלבד (עמ' 27 ש' 15 לפרוטוקול) ועל כן אין בידי לקבלן.

26 11. לאור הממצא העובדתי לפיו התובעת פנתה פנייה מוקדמת לנתבעת בתיק זה,
27 איני רואה צורך להכריע בטענתה החלופית בעניין הפנייה המוקדמת, טענה

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

דמ"ש 10778-07-11 ילנה נ' קלינור שרותים לישראל בע"מ ואח'

1 המתבססת על פסק דינו של בית המשפט העליון ב-ע"ע 10262/05 אביב שירותים
2 משפטיים בע"מ נ' בנק הפועלים (11.12.08) שבו נפסק כך:

3 "אשר לתום הלב, לא מצאנו כי העובדה שהמערערים לא
4 הקדימו פנייה רצינית לבנק עובר להגשת בקשתם מצדיקה
5 את הקביעה שלא נהגו בתום-לב. לנוכח תכליותיה של
6 התובענה הייצוגית קשה גם לקבל כי פנייה של התובע
7 הייצוגי להשבת כספו-שלו תהווה תנאי בלעדיו אין לאישור
8 התובענה הייצוגית".
9 וראו גם: ת.מ. (ת"א) 102/09 מ.ד.ק. ניהול סחר ושיווק
10 חיפה נ' מדינת ישראל (21.12.09); ת.א. (ת"א) 1065/05
11 אמיר שהי שאול נ' תדיראן מוצרי צריכה (14.2.08).
12

13 אציין רק שעל פני הדברים, נדמה שיש בסיס משפטי לטענת התובעת, לפיה
14 נוכח תכליותיו של חוק תובענות ייצוגיות, כפי שאלה פורשו על ידי בית המשפט
15 העליון, אין מקום להחיל על תובעים דרישה לפנייה מוקדמת. זאת, חרף האמור בפסק
16 דינו של בית הדין הארצי בעניין הוט. לכאורה, יש טעם בטענתה שהטלת חובת פנייה
17 מראש תבטל הלכה למעשה את ההרתעה מפני הפרה, שכן מעביד שיידע שחובתו של
18 עובד להודיע לו על הגשת תובענה ייצוגית לא יירתע מלקפח את זכויות עובדיו בשל
19 הוראות החוק, שכן תמיד יוכל לסמוך על כך שכאשר יפנה העובד הוא ישלם לו את
20 תביעתו האישית וכך יקנה לעצמו חסינות מפני תובענה ייצוגית. מכל מקום, לאור
21 הממצא העובדתי לפיו במקרה שלפני הייתה פנייה מוקדמת, אני מותיר בצריך עיון
22 את שאלת עצם חובת הפנייה המוקדמת (נוכח הלכת אביב שירותים משפטיים, מצד
23 אחד, והלכת הוט, מצד שני).

24
25 טענת הסף בדבר קיומה של מניעה סטטוטורית לאור קיומו של הסכם קיבוצי

26 12. הנתבעת העלתה טענת סף נוספת, בדבר קיומה של מניעה סטטוטורית לאישור
27 התובענה כייצוגית בעילה מתחום משפט העבודה, נוכח תחולתו הנטענת של ההסכם
28 הקיבוצי הכללי שבין ההסתדרות לבין האיגוד הכלארכי של מפעלי הנקיון מיום
29 15.1.79 על יחסי העבודה בין הצדדים, ולאור הסייג הקבוע בהוראת סעיף 10(3)
30 לתוספת השניה לחוק תובענות ייצוגיות.

31 13. טענת סף זו נדונה בשנים האחרונות בשורת פסקי הדין הבאים שניתנו על ידי
32 בית הדין הארצי: עע (ארצי) 132/10 אילן בוסקילה נ' סער בטחון בע"מ (3.9.12);

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

דמ"ש 10778-07-11 ילנה נ' קלינור שרותים לישראל בע"מ ואח'

1 עע 629/07 יגאל וירון נ' תבל אבטחה נקיון ושירותים בע"מ (3.1.11); ע"ע
2 339/07 רותי אורן נ' בנק הפועלים בע"מ (18.1.2009); עע 67/10 יבטח בע"מ נ'
3 ארז חבושה (14.3.12). הפסיקה שלעיל הפכה לדעת רוב ולהלכה מחייבת את עמדת
4 המיעוט של כב' סגנית הנשיא אלישבע ברק-אוסוסקין, שבסמוך לאחר חקיקת חוק
5 תובענות ייצוגיות פירשה בצימצום את החריג הסטטוטורי הקבוע בסעיף 10(3)
6 לתוספת השניה לו, כך:

7 "כאשר ארגון עובדים אינו נאבק בעניין מסוים, ראוי הוא
8 לאפשר לעובדים בודדים להגיש תובענה ייצוגית במקרים
9 התואמים את העקרונות של תובענה ייצוגית במשפט
10 הכללי" (עע 1154/04 נפתלי גרוס נ' מדינת ישראל
11 ((1.1.07)

12
13 וראו: אלישבע ברק-אוסוסקין, ממדומי נבו – תובענה ייצוגית ומשפט
14 העבודה הקיבוצי: היחיו שניהם יחדיו? בעקבות חוק תובענות ייצוגיות, התשס"ו-
15 2006, ספר גבריאל בכ' 577 (2011); אלון קלמנט ושרון רבין מרגליות, תובענות
16 ייצוגיות בדיני עבודה – האם השתנו כללי המשחק? עיוני משפט לא 391 (2009);
17 מורן סבוראי, תכליתם של מנגנוני ייצוג במשפט העבודה – מנגנון התובענה
18 הייצוגית אל מול הכלים המסורתיים ממשפט העבודה הקיבוצי (עתיד להתפרסם
19 בספר אלישבע ברק, פורסם באתר האינטרנט של האגודה הישראלית למשפט העבודה
20 ולבטחון סוציאלי <http://isllss.huji.ac.il/svorai.pdf>)

21
22 14. הנה כי כן, על מנת שיחול הסייג הסטטוטורי לאישור תובענה ייצוגית, על
23 המעסיק לעמוד בשני תנאים: הזכות הנתבעת צריכה להיות מוסדרת בהסכם קיבוצי,
24 ובנוסף עליו להוכיח שההסכם הקיבוצי הסדיר בפועל את תנאי העבודה. אכיפה
25 בפועל של הזכויות נדרשת על מנת לעמוד בדרישת ה"הסדרה בפועל". הסכם קיבוצי
26 המופר באופן שיטתי ולמרות זאת אינו נאכף על ידי נציגות העובדים אינו נחשב
27 להסכם "המסדיר את תנאי עבודת העובדים" כמשמעות הביטוי בסעיף 10(3) לתוספת
28 לחוק.

29 15. אשר לתנאי הראשון, במקרה שלפני, מנכ"ל הנתבעת אישר כי החברה הייתה
30 חברה ב"לשכת המסחר תל-אביב – חטיבת ענף החברות לניקיון ותחזוקת מבנים
31 בישראל" שאינה חתומה על ההסכם הקיבוצי בענף הניקיון (עמ' 23 ש' 18) ושחתמה
32 על הסכם קיבוצי אחר מיום 4.8.09 שכלל לא נכנס לתוקף שכן תוקפו הותנה בהוצאת

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

דמ"ש 10778-07-11 ילנה נ' קלינור שרותים לישראל בע"מ ואח'

1 צו הרחבה (ההסכם צורף כנספח ג' לעמדת ההסתדרות). דומה אם כן שיש בסיס
2 לטענת התובעת כי רק בעקבות הגשת הבקשה בה אני דן כעת החליטה הנתבעת
3 לשנות את עמדתה ולנסות לחסות בצלו של ההסכם הקיים.

4 16. מכל מקום, אפילו אניח לתובעת הנתבעת כי ההסכם הקיבוצי חל, כטענתה
5 כמו גם כטענת ההסתדרות, לא הייתה נוצרת מניעה סטטוטורית לאישור התובענה
6 כייצוגית, שכן היא לא הוכיחה את התנאי השני, לפיו ההסתדרות פעלה לאכיפת
7 זכויות העובדים שבמחלוקת. למעשה, להיפך. הוכח כי עד למועד הבקשה לאישור
8 לא בוצעה על ידי ההסתדרות פעילות קיבוצית כלשהי לבדיקת זכויות עובדי הנתבעת,
9 וכל שביצעה ההסתדרות היה בדיקה פרטנית של מספר מקרים שהופנו אליה (כך
10 אישר גם מנכ"ל הנתבעת, ראו עמ' 24, ש' 8). באשר לבדיקה שנעשתה לאחר הגשת
11 הבקשה לאישור התובענה, בתחילה טענה ההסתדרות כי לא בוצעה כלל בדיקה שכזו
12 (עמ' 2 ש' 13). בהמשך הדרך אמנם שינתה ההסתדרות את עמדתה בנושא, אך על אף
13 שנציגה טען שמדובר היה בבדיקה מקיפה שארכה "שבועיים עבודה נטו" (עמ' 33 ש'
14 7) היא לא הציגה כל מסמך או תוצר אחר של אותה בדיקה, ולמעשה אישרה שאין
15 כזה. נציגה כלל לא זכר לאיזו תקופה ולכמה עובדים התייחסה אותה בדיקה
16 שלכאורה נעשתה (עמ' 32 ש' 16, עמ' 32 ש' 26, עמ' 33 ש' 6, עמ' 33 ש' 23). יתירה
17 מזאת, אותה בדיקה שתוצאותיה חסרות נעשתה, גם על פי טענת ההסתדרות, על
18 קבוצה "מדגמית" של עובדים שאת נתוני שכרם סיפקה הנתבעת (עמ' 35 ש' 5), ולא
19 על כל עובדי הנתבעת כפי שראוי היה לעשות (גם לדעת ההסתדרות, ראו נספח ד'
20 לתגובתה הראשונית). גם מטעם זה איני רואה בסיס להתייחס לאותה בדיקה כאל
21 פעילות ממשית של ההסתדרות לאכיפת זכויות העובדים שבמחלוקת.

22 לכל שאמרתי עד כה אוסיף שאין מחלוקת שבנתבעת לא קיים ועד עובדים
23 אותו בוחרים עובדיה ואליהם יכולים לפנות (עמ' 37 ש' 24). העובדה שלא קיים
24 ועד עובדים במקום עבודה מסויים מהווה בעיני כשלעצמה שיקול כבד משקל בעד
25 אישור תביעה המוגשת על ידי עובד כייצוגית. זאת, מאחר שיכולתם של עובדים
26 לעמוד על זכויותיהם פחותה בהרבה כשאין להם "כתובת" נגישה ברורה בדמות ועד
27 עובדים במקום עבודתם אליהם הם יכולים להפנות טרוניות, ועד שחזקה עליו שהוא
28 פועל אף באופן עצמאי למשמר זכויות העובדים (דהיינו, יוזם בעצמו פניות אל
29 המעביד אף בהעדר טרוניה קונקרטי של עובד בדבר הפרה של זכות זו או אחרת).

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

דמ"ש 10778-07-11 ילנה נ' קלינור שרותים לישראל בע"מ ואח'

1 באשר לעילת התביעה השניה, של ניכוי לקרן הרווחה, לגביה ודאי שלא ניתן
2 לומר כי ההסתדרות פעלה לאכיפה הזכויות שהמבקשת טוענת שהופרו. להיפך, אין
3 כל מחלוקת כי ההסתדרות מעולם לא בדקה את הסוגיה שכן היא הסכימה ומסכימה
4 לעצם הניכוי "אם זה חוזר לעובדים בצורה של מתנות והלוואות זה בסדר" (עמ' 37
5 ש' 24). יודגש בהקשר זה, שההסתדרות לא הציגה התכתבות או מסמך בכתב כלשהו
6 הנוגע לדבר הסכמתה לניכוי לקרן הרווחה (עמ' 38 ש' 4), ולא נטען (וממילא גם לא
7 הוכח) שההסתדרות בדקה שגובה הניכוי יהיה סביר, או שהכספים המנוכים אכן
8 הגיעו בסופו של יום בחזרה לעובדים, בדרך של מתנות או בדרכים אחרות.
9 17. למעלה מן הנדרש אעיר כי נציג ההסתדרות מר מזמר, השיב בגילוי לב ראוי
10 לציון לשאלתי האם "אתם מתנגדים תמיד לתביעות ייצוגיות?" (עמ' 35 ש' 12)
11 והדגיש שעמדת ההסתדרות גם בתיק זה וגם בבקשות אחרות שהוגשו בעת האחרונה
12 לאישור תובענות ייצוגיות נובעת בראש ובראשונה מנסיונה לשמור על מעמדה
13 המרכזי בהגנה על זכויות עובדים במדינת ישראל, ומתוך התנגדות עקרונית למוסד
14 התובענות הייצוגיות:

15 "אני אומר זאת ולא מתבייש, ההסתדרות עושה ותעשה
16 ועשתה בעבר כל מה שהיא יכולה להשיג את זכויות
17 העובדים מול ארגונים שמתיימרים לייצג עובדים, למשל
18 ההסתדרות הלאומית שמנסה להגיע לפשרות בתיקים של
19 תובענות ייצוגיות על מנת להעביר אליה את החברות...
20 הסיפור הוא לא העובדת כאן ולא העובדים האחרים,
21 הסיפור הוא מי ינהל במדינת ישראל את יחסי העבודה האם
22 ההסתדרות שהוכיחה את עצמה או הארגונים האחרים...
23 מרגיז אותי להגיש תובענה ייצוגית על דרך שהיא לא נכונה
24 כי העובדת הזאת לא תראה שקל מכל התיק הזה" (עמ' 36
25 ש' 5).
26

27 אף לאור הדברים הברורים שלעיל, דומה שהתנגדות ההסתדרות לאישור
28 התובענה הייצוגית כאן הינה עקרונית, ואינה מבוססת על עובדות המקרה שלפני, ואף
29 מטעם זה דינה להידחות.

30
31 האם עומדות לתובעת עילות תביעה אישיות נגד החברה?
32 18. המשוכה הבאה שעל תובע לעבור בדרך לאישור תובענתו כייצוגית הינה
33 שיכנוע בית הדין "במידת הסבירות הראויה, ולא על פי האמור בכתב התביעה בלבד,

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

דמ"ש 10778-07-11 ילנה נ' קלינור שרותים לישראל בע"מ ואח'

- 1 שקמה לו לכאורה עילת תביעה אישית מבוססת, וכי סיכויי טובים להצליח בה" (עע
2 629/07 יגאל וירון נ' תבל אבטחה נקיון ושירותים בע"מ (3.1.11); ע"א 2967/95
3 מגן וקשת בע"מ נ' טמפו תעשיות בידה בע"מ, פ"ד נא (1997) 312, 329 (2)).
- 4 19. התובעת מבקשת שאשר שתיים מעילות תביעתה כייצוגיות: הראשונה הינה
5 אי הפקדה לקרן פנסיה כפי חובתה בצו ההרחבה, והשניה הינה הניכויים משכרה
6 שנטען שהיו שלא כדין עבור "קרן רווחה". אדון בהן כסדרן.
- 7 20. אשר לעילת אי ביצוע הפרשות לפנסיה – לטענת התובעת היה על הנתבעת
8 להפקיד לה לקרן פנסיה 6% ממשכורתה בהתאם להוראות סעיף י"ב לצו ההרחבה
9 בענף מפעלי הנקיון והתחזוקה מיום 1.11.79. מתלושי שכרה של התובעת עולה
10 בבירור שסכומים אלה אכן לא הופקדו עבורה בקרן הפנסיה שלה. למעשה, הנתבעת
11 לא הכחישה שלא הפקידה עבור התובעת (ועבור עובדיה האחרים) את הסכומים
12 הנדרשים בהתאם להוראות צו ההרחבה, וכיססה את הגנתה על הטענה שהוראות צו
13 ההרחבה כלל אינן חלות עליה. לטענתה, סעיף התחולה צו ההרחבה מחריג מפורשות
14 את עובדיה, שכן הוא חל:
- 15 "על כל העובדים בניקיון ומעבידיהם בישראל למעט
16 עובדים שתנאי עבודתם הוסדרו או יוסדרו בהסכמים
17 קיבוציים ומעבידיהם".
- 18
19 איני מקבל את הטענה. אפילו אניח לטובת הנתבעת שיש בידה להוכיח כי
20 קיים הסכם קיבוצי המסדיר את זכויות עובדיה (וכפי שצינתי כבר לעיל בסעיף 15,
21 אני רחוק מלהיות משוכנע בכך), הרי שאין מדובר, גם לטענת הנתבעת, בהסכם
22 קיבוצי המסדיר הפרשות לפנסיה, מעבר לאלה בהן חייבת הנתבעת בהתאם להוראות
23 צו ההרחבה בדבר פנסיה חובה החל על כלל העובדים במשק, וכידוע הוראות אלה
24 קובעות (לפחות עד למועד מתן החלטה זו) הפרשות בשיעורים הפחותים באופן
25 משמעותי מאלה בהן חבה הנתבעת בהתאם להוראות צו ההרחבה בענף מפעלי
26 הנקיון והתחזוקה.
- 27 המסקנה מכל האמור הינה כי המבקשת הוכיחה "במידת הסבירות הראויה"
28 שעומדת לה עילת תביעה אישית מבוססת גם בגין אי ביצוע הפרשה לפנסיה בגובה
29 6% ממשכורתה בהתאם להוראות צו ההרחבה.

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

דמ"ש 10778-07-11 ילנה נ' קלינור שרותים לישראל בע"מ ואח'

21. באשר לניכויים ל"קרן רווחה" – אין מחלוקת כי הנתבעת ניכתה משכרה של התובעת 11 שחודש לטובת "קרן רווחה". התובעת טוענת שמעולם לא הסכימה לביצוע הניכוי, וכי אין מדובר בסכומים שחובה לנכותם או שמותר לנכותם על פי דין. היא מוסיפה כי לא ידוע לה על השימוש שנעשה בכספים שנוכו משכרה, והיא מבקשת שאקבע שהכספים שנוכו ממשכורתה שימשו את הנתבעת למטרותיה שלה. לפיכך היא עותרת להחזרת כספים אלה שנוכו בשכרה, בצירוף הפרשי הצמדה וריבית מהיום שבו בוצע כל ניכוי ועד למועד התשלום בפועל.
22. בכתב הגנתה הנתבעת אמנם הכחישה את עילת התביעה הנטענת, אך מדובר בהכחשה קצרצרה וסתמית, לפיה "כל ניכוי משכר התובעת בוצע כדין ובהסכמתה המפורשת, ואין שחר לטענותיה בנידון". בתגובה לבקשה לאישור התובענה הייצוגית הוסיפה הנתבעת (בסעיף 3), כי כספי קרן הרווחה שנוכו משכר המבקשת שימשו כהשתתפות בשי לחג שניתן לתובעת כדין והופקדו בקופה ייעודית באמצעות דואגת הנתבעת לרווחת עובדיה על ידי מתן מתנות לחג ועל ידי העמדת הלוואות. ברם, לכתב ההגנה או לבקשה לאישור לא צורף כל אישור או מסמך אחר המעיד על דבר הסכמתה של המבקשת לניכוי, או על גובה הניכוי, וכן לא צורף כל אישור או מסמך אחר בדבר גובה הכספים שהוצעו מקרן הרווחה לטובת העובדים.
23. למעשה, את עיקר יהבה בהגנה אל מול עילת התביעה של ניכוי שלא כדין השליכה הנתבעת על אישור רואה החשבון מר נחום קודנצ'יק, שביום 4.8.11 חתם על הטקסט הקצרצר הבא:
- "כרואי החשבון שלכם ולבקשתכם, הרינו לדווח כי החברה מעניקה לעובדיה מתנות מקרן הרווחה ומעניקה הלוואה לעובדיה" (נספח א, לתגובת הנתבעת).
- ברם, אישור לאקוני זה אינו מתייחס לערך המתנות הניתנות לעובדים, או לגובה ההלוואות הניתנות, ומכאן שלא ניתן כלל ללמוד ממנו האם כל (או אפילו רוב) הסכומים שנוכו ממשכורתה של התובעת אכן יועדו למתנות והלוואות. זאת ועוד. בתשובה לפנייה שהופנתה אליו בחקירתו הנגדית העיד רו"ח קודנצ'יק שהכספים המנוכים מחשבונות נשארם פיזית בחשבון המעסיק ולא נשמרים בחשבון נפרד (עמ' 10, ש' 23). הוא גם אישר שאינו יודע כלל איזה חלק מעלות המתנות הניתנות לפי הטענה לעובדים משולם מכספי המשיבה, ובאיזה חלק נושאים העובדים (עמ' 9 ש' 23; עמ' 10 ש' 5). כמו כן, רו"ח קודנצ'יק לא הציג מסמכים או אישורים

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

דמ"ש 10778-07-11 ילנה נ' קלינור שרותים לישראל בע"מ ואח'

1 בדבר הסכומים הכספיים שנרשמו בקרן הרווחה, והסכומים שהוצאו מהקרן לטובת
2 עובדים. זאת, על אף שלפי עדותו עצמו מדובר בבדיקה לא מסובכת בכלל (עמ' 11
3 ש' 13). מנכ"ל הנתבעת אמנם פירט מעט יותר בעניין המתנות וההלוואות, ואף
4 הדגיש שמדובר במתנות כמו מחבת חשמלי או מחבתות טלפון "זה לא מתנות של 30
5 נח" (עמ' 25 ש' 26), אך בהעדר קבלות או מסמכים שבכתב אחרים, איני רואה
6 בדבריו הוכחה ברורה לכך שהסכומים שנוכו ממשכורתה של התובעת לטובת "קרן
7 הרווחה" – 131 נח לכל שנה – אכן הגיעו חזרה לכיסה או לכיסם של חבריה לעבודה
8 "בצורת" מתנות והלוואות.

9 יתירה מזאת, התובעת הוסיפה וטענה שמעולם לא הסכימה לביצוע הניכוי
10 האמור משכרה, ועילת התביעה שלה מבוססת בעיקרה על הטענה כי הניכוי האמור
11 עומד בניגוד להוראת סעיף 25 לחוק הגנת השכר, תשי"ח-1958, האוסר קטגורית על
12 ניכויים משכרו של עובד, אלא אם מדובר בניכוי הבא בגדר אחת מהחלופות המנויות
13 בסעיף זה. כאמור, עיון בכתב ההגנה שהגישה הנתבעת מגלה הכחשה סתמית בלבד
14 "כל ניכוי משכר התובעת בוצע כדין ובהסכמתה המפורשת" (סעיף 8) מבלי שמצאתי
15 כל פירוט על איזה מהחלופות שבסעיף 25 מסתמכת הנתבעת בטענתה כי הניכוי בוצע
16 כדין, ומבלי כל פירוט בדבר המועד והדרך שבה ניתנה הסכמתה הנטענת של
17 התובעת. בתגובת הנתבעת לבקשה לאישור לא מצאנו התייחסות מפורטת יותר לנושא
18 עילת הניכויים. בסעיף 3 נטען רק בחצי משפט שהניכויים בוצעו "כדין", והושמטה
19 כליל הטענה (שכלל לא הוכחה) לפיה התובעת נתנה את הסכמתה לביצוע הניכויים.
20 מנכ"ל הנתבעת אישר שלא הציג בפני בית הדין כל אסמכתא לכך שהניכויים לעובדים
21 בוצעו בידיעת העובדים ובהסכמתם (עמ' 26 ש' 22; עמ' 27 ש' 5).

22 המסקנה הברורה מכל האמור הינה כי התובעת הוכיחה "במידת הסבירות
23 הראויה" שעומדת לה עילת תביעה אישית מבוססת בגין ניכויים שלא כדין
24 ממשכורתה לטובת "קרן רווחה".

25

26 האם מתקיימים התנאים הנקובים בסעיף 8 לחוק לאישור תובענה כייצוגית?
27 24. האם התובענה מעוררת שאלות מהותיות של עובדה או משפט המשותפות
28 לכלל חברי הקבוצה, ויש אפשרות סבירה שהן תוכרענה בתובענה לטובת הקבוצה

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

דמ"ש 10778-07-11 ילנה נ' קלינור שרותים לישראל בע"מ ואח'

- 1 (סעיף 8 (1) לחוק)? האם תובענה ייצוגית היא הדרך היעילה וההוגנת להכרעה
2 במחלוקת בנסיבות העניין (סעיף 8 (2) לחוק)?
- 3 25. אשר לנושא אי ההפרשות לפנסיה, במספר פסקי דין אישר בית הדין הארצי
4 לעבודה שמדובר בעילת תביעה המתאימה לבירור בדרך של תובענה ייצוגית: עע
5 629/07 יגאל וירון נ' תבל אבטחה נקיון ושירותים בע"מ (3.1.11); עע 67/10
6 יבטח בע"מ נ' ארז חבושה (14.3.12); עע 454/09 ב.ג. מוקד אבטחה בע"מ נ' סיגל
7 בן שלמה (29.3.11); עע 6540-10-10 יבגני גולוב נ' אלטרנטיבה שירותי אבטחה
8 בע"מ (12.1.12). איני רואה מקום לאבחן בין המקרה שלפנינו לבין המקרים שבהם
9 דן בית הדין הארצי באותם פרשות. אשר על כן אני קובע כי עילת התביעה בעניין אי
10 ביצוע הפרשות לפנסיה לעובדים אכן מעוררת שאלה מהותית של עובדה ומשפט
11 לכלל חברי הקבוצה אותה מבקשת המבקשת לייצג, יש אפשרות סבירה שהן תוכרענה
12 לטובת הקבוצה, ותובענה ייצוגית היא הדרך היעילה וההוגנת לדעתי להכרעה
13 במחלוקת בנסיבות העניין.
- 14 26. באשר לעילת ביצוע הניכויים שלא כדין, לגביה לא מצאנו תקדימים מחייבים
15 של בית הדין הארצי, אך לאחרונה ניתנו שתי החלטות של בתי דין אזוריים שאישרו
16 תובענות כייצוגיות בעילה של ניכויים שלא כדין (תעא 4921-10 רבקה ארביב נ' סכ-
17 כליפא אחזקות בע"מ (18.4.12), מותב בראשות חברתי כב' השופטת רות צדיק;
18 תעא 1262/09 רונן תורג'מן נ' שחק אבטחה בע"מ (16.11.11), מותב בראשות חברי
19 כב' סגן הנשיאה אייל אברהמי). העקרונות שהביאו את שני המותבים לאשר את
20 התובענות הייצוגיות באותן פרשות מקובלים אף עלי, בשינויים המחוייבים. אף אני
21 סבור ששאלת הניכויים שלא כדין שבוצעו משכר עובדי הנתבעת הינה שאלה
22 המשותפת לכלל עובדי הנתבעת, ולמעשה אף הנתבעת לא טענה אחרת בעניין זה.
23 אעיר בהקשר זה שמדובר בניכויים בסכומים זהים ונמוכים ביותר – 11 ₪ בחודש
24 לכל עובד, שהם 131 ₪ בלבד לשנת עבודה מלאה. הסיכוי שהעובדים יגישו בגינם
25 תביעות עצמאיות הינו נמוך ביותר, ולפיכך מדובר בסוגייה המתאימה במיוחד
26 לבירור בדרך של תובענה ייצוגית.
- 27 27. נותר לי לבחון האם קיים יסוד סביר להניח כי עניינם של כלל חברי הקבוצה
28 ייוצג וינהל בדרך הולמת (סעיף 8 (3) לחוק) ובתום לב (סעיף 8 (4) לחוק)? בעניין
29 זה, דומה כי מלאכת קלה, שכן בא כוחה של המבקשת בתיק זה הינו עורך דין בעל
30 ותק ונסיון מקצועי רב בתחום ניהול תובענות ייצוגיות בבתי הדין לעבודה. חלק גדול

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

דמ"ש 10778-07-11 ילנה נ' קלינור שרותים לישראל בע"מ ואח'

1 מההחלטות ופסקי הדין אותם הזכרנו בהחלטה זו ניתנו בתיקים בהם הוא היה
2 הפרקליטה המייצג. מכאן, כמו גם מהדרך שבה התנהל בתיק זה עד כה, ברור לנו כי
3 יוכל לעשות לייצג את קבוצת העובדים נאמנה. באשר לתובעת עצמה, במהלך הדיון
4 בפני התרשמתי שהיא בעלת הנכונות והנחישות הנדרשים על מנת לקיים ולקדם בתום
5 לב את ההליך המשפטי.

6 כאן המקום לציין כי ביום 2.9.12, לאחר שהוגשו הסיכומים בתיק זה, הגישה
7 הנתבעת בקשה לצירוף מספר מסמכים המעידים לשיטתה שבא כוח התובעת אינו
8 כשיר לייצג את הקבוצה בתיק זה, ובין היתר פרסומים בעניינו מכלי תקשורת שונים,
9 וכן העתק בקשה לאישור תובענה ייצוגית שהוגשה נגדו לאחרונה. לאחר עיון בבקשה
10 כמו גם בתגובה, אני סבור שאין רלוונטיות למסמכים שביקשה הנתבעת לצרף לצורך
11 ההכרעה בתיק זה. זאת ועוד, רוב רובם של המסמכים אף היו ברשות הנתבעת החל
12 מתחילת ההליך, והיא בחרה להגישם רק לאחר הגשת הסיכומים. משני הטעמים
13 שלעיל, איני רואה מקום להתיר את צירופם.

14

15 הערה בעניין העדרם של נציגי ציבור מהמותב

16 28. בשולי הדברים אעיר כי לצערי שני נציגי הציבור הוזמנו לדיון שהתקיים ביום
17 21.3.12, אך לא הופיעו, ועל מנת שלא לדחות את הדיון החלטתי לדון בבקשה זו
18 בהעדרם. אציין כי בשל טעות סופר נרשם בטעות בפרוטוקול הדיון (עמ' 1 ש' 11)
19 כאילו רק אחד משני נציגי הציבור לא הופיעו לדיון.

20

21 לסיכום

22 29. התובענה הייצוגית מאושרת כדלקמן:

23 א. התובעת המייצגת תהיה גב' ילנה סאולוב.

24 ב. הקבוצה תיוצג על ידי עו"ד גל גורודיסקי ואבי מור-יוסף.

25 ג. הקבוצה תכלול את כל עובדי הנתבעת שעבדו בנקיון בשבע השנים

26 שקדמו ליום הגשת הבקשה לאישור התביעה כתובענה ייצוגית – 7.7.11,

27 לרבות עובדים שעזבו עבודתם במהלך תקופה זו, שהנתבעת לא הפקידה

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

דמ"ש 10778-07-11 ילנה נ' קלינור שרותים לישראל בע"מ ואח'

- 1 עבורם 6% ממשכורתם לקרן הפנסיה שלהם ו/או ניכתה משכרם סכומים
2 כלשהם לטובת "קרן רווחה".
- 3 ד. עילות התביעה בתובענה הייצוגית יהיו אי ביצוע הפרשות לקרן הפנסיה
4 בשיעור 6% מכח צו ההרחבה, וכן ביצוע ניכויים משכר העובדים שלא
5 כדין לטובת "קרן רווחה".
- 6 ה. הסעד הנתבע - פיצוי בשיעור 6% משכרו החודשי של כל אחד מהעובדים
7 בתקופת עבודתו, והחזר הניכויים ל"קרן הרווחה".
- 8 30. להלן הוראותי באשר להמשך ההליכים בתיק:
- 9 א. בהתאם להוראת סעיף 14(ב) לחוק תודיע התובעת למנהל בתי המשפט על
10 החלטה זו, וזאת עד ליום 1.11.12.
- 11 ב. בהתאם להוראות סעיף 25(א)(1) לחוק, תפרסם התובעת הודעות לחברי
12 הקבוצה, בשני עיתונים יומיים. זאת, לאחר קבלת אישור בית הדין לנוסח
13 ההודעות בהתאם לסעיף 25(ד) לחוק. נוסח ההודעה יוגש לבית הדין עד
14 ליום 15.10.12. הנתבעת תישא בהוצאות הפרסום כנגד המצאת חשבונית
15 מס על ידי ב"כ המבקשת.
- 16 ג. כמו כן תמסור התובעת את ההודעה ליועץ המשפטי לממשלה ולממונה
17 הראשי על יחסי העבודה – בהתאם לתקנה 16 לתקנות תובענות ייצוגיות,
18 התש"ע – 2010.
- 19 ד. בהתאם לתקנה 6 לתקנות, התובעת תגיש כתב תביעה מתוקן, המתייחס אך
20 ורק לעילות התביעות שאושרו כיייצוגיות, וזאת עד ליום 1.11.12 (למען
21 הסר ספק, שמורה לתובעת הזכות להגיש תובענה נפרדת בגין העילות
22 והסעדים הנוספים שנכללו בכתב תביעתה המקורית).
- 23 ה. הנתבעת תגיש כתב הגנה מתוקן, וזאת עד ליום 10.12.12.
- 24 ו. קדם משפט יתקיים ביום 25.12.12 בשעה 08.30.

25

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

דמ"ש 10778-07-11 ילנה נ' קלינור שרותים לישראל בע"מ ואח'

1 הנתבעת תישא בהוצאות התובעת ובשכר טירחת בא כוחה בסך כולל של
2 20,000 ₪ שישולמו עד ליום 1.11.12. ככל שלא ישולם סכום זה עד המועד שנקבע,
3 יישא הפרשי הצמדה וריבית עד ליום התשלום בפועל.

4

5 ניתנה היום, ב' תשרי תשע"ג, 18 ספטמבר 2012, בהעדר הצדדים.

6

דורי ספיבק, שופט

7

8

9